

Μεταφ. ἐκμεταλλεύομαι τινα ὑλικῶς διὰ παντοίων μέσων: *Ἐγάλεψάν τον καλὰ οἱ δικηγόροι. Ἄμα πάῃ 'ς τοὺς γατρούς, 'εν-νὰ τὸν γαλέψουν καλὰ* Συνών. ἀρμέγω 4.

γαλεύω (II) Πελοπν. (Βούρβουρ. Κυνουρ.)

Ἐκ τοῦ οὗς. γάλος.

1) Καθιστῶ τι ἀτροφικόν, μαραίνω, ἐπὶ καρπῶν ἐν γένει: *Ἄν ἀρχίσῃ ὁ γάλος, πάνε τὰ γεννήματα, σὰν τὰ γαλέψη, δὲ θὰ μᾶσουμε σπυρί.* 2) Ἀποβάλλω τὴν ζωτικὴν ἱκμάδα καὶ τὴν εὐφορίαν: *Ἐγάλειρε ὁ κῆπος - τὸ χωράφι κττ.*

γαληνὰ ἐπίρρ. ΚΠαλαμ. Ἀσάλ. Ζωή 14 γαληνὰ Πόντ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. γαληνός.

Ἡρέμως, γαληνίως ἔνθ' ἄν.: Ποίημ.

*Κ' ὅστερα γαληνὰ τὴν ἀγρία πάλῃ
σὰ χάραμα βαθεὰ τὴν εἶδα μέρας
κι ἀπὸ ξολοθρευτῆς ἔγινε πάλι πλάστης.*

ΚΠαλαμ. ἔνθ' ἄν.

γαληνάρω Πελοπν. (Μάν.)

Ἐκ τοῦ οὗς. γαλήνη καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. - ἄρω.

Ἡρεμῶ, ἡσυχάζω: *Οἱ σκύλλοι γαληνάρωσι.*

γαλήνεμα τό, ΓΞενοπ. Κοσμάκ. πρωτοξύπν. 80 ΓΒλαχογιάνν. Μεγάλ. Χρόν. 70 ΘΝτόρρος ἐν Ἀνθολ. Ἡ' Αποστολίδ. 279 γαλένεμαν Πόντ. (Τραπ. Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ ρ. γαληνεύω.

Καταπράυνσις, καθησύχασις, γαλήνη: *Δὲν ἦταν ἡ συνηθισμένη εὐχαρίστησι ποῦ τοῦ προξενούσαν πάντα οἱ γλυκεῖς καμπάνες τῶν μεγάλων καμπαναρειῶν, τὸ νανούρισμα τὸ γαλήνεμα ΓΞενοπ. ἔνθ' ἄν. Τὸ γαλήνεμα τῶν τάφων τὸ ἀναπαυτικὸ ΓΒλαχογιάνν. ἔνθ' ἄν. Τῆς θάλασσας τὸ γαλήνεμα ΘΝτόρρος ἔνθ' ἄν. || Ἄσμ.*

*Ὅλοι κι ἂν παρ'γορεύκουνταν, ὅλοι κι ἂν γαληνίζ'νε,
'ς σὸν Ἀέννεν τὸν Θεόλογον γαλένεμαν 'κ' ἐπέμ'νεν*
(ὅλοι κι ἂν παρηγορεῖονται, ὅλοι κι ἂν καταπραΰνονται, εἰς τὸν ἅγιον Ἰωάννην τὸν Θεολόγον δὲν ἀπόμεινε γαλήνη) Τραπ. Χαλδ. Συνών. γαλήνεψι.

γαληνευτικός ἐπίθ. ΑΤραυλάντ. ἐν Ν'Εστ. 20 (1936) 1643.

Ἐκ τοῦ ρ. γαληνεύω.

Γαλήνιος: *Εὐχάριστος καὶ τόσο γαληνευτικὸς ἐντυπώσεις.* Συνών. γαλήνητος.

γαληνεύω σύνηθ. γαληνεύγω πολλαχ. γαληνεύγου Εὔβ. (Αὐλωνάρ. Κουρ.) γαληνέγγου Τσακων.

Ἐκ τοῦ οὗς. γαλήνη. Ἡ λ. καὶ παρὰ Βλάχ.

Μετβ. καταπραΰνω, καθησυχάζω ἔνθ' ἄν.: *Ὑπνε μου, καλόνυπνέ μου, ὅπου μερώνεις τὰ παιδιὰ, μέρεψε καὶ γαλήνεψε 'κ' ἐμένα τὸ παιδί μου (νανούρ.) Πάρ. Καὶ ἀμτβ. καταπραΰνομαι, γίνομαι γαλήνιος ἔνθ' ἄν.: Χοντρά δάκρυα κυλοῦν αὐλάκια ἀνάμεσα ἀπ' τὰ σκαμμένα μάγουλα τοῦ γέρον, μὰ τώρα... ἔχει αὐτὸς ἄξαφνα γαληνέψει ΓΒλαχογιάνν. Τὰ Παλ. Παληκάρ. 48 Γαλήνεψε ὁ τσαιρός Αὐλωνάρ. Κουρ. Γαλήνεψαν οἱ λύπες ΜΤσιριμ. Σονέττ. 65. Ὑποτάζομαι 'ς τὴν ἀνάγκη γαληνεύοντας ΙΔραγούμ. Σταμάτ. 178 Γαληνεμένη ὁδύνη ΜΤσιριμ. Ἐκ βαθ. 51. Αἰστάντηκε γαληνεμένη τὴν ψυχὴν τοῦ ΓΞενοπ. Κοσμάκ. πρωτοξύπν. 166. Ὅσον κάμπο στέκουν τὰ τροφαντὰ τὰ στάχυα γαληνεμένα καὶ ἡμερὰ μέσα 'ς τοῦ λομπυριοῦ τὴ γλύκα ΚΠασαγιάνν. Μοσχ. 10. || Ποίημ.*

ΛΕΞΙΚΟΝ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ

*Γαλήνευες 'ς τὸ πλάι μου σὰν τὸ ἡμερο γαζέλι,
γατὶ ἡ ψυχὴ σου γλύκανε μὲ τῆς φιλιᾶς τὸ μέλι*
ΚΖερβὸς ἐν Ἀνθολ. Ἡ' Αποστολίδ. 97. Πβ. γαληνιάζω, γαληνίζω.

γαλήνεψι ἡ, Θράκ. (Σαρεκκλ.)

Ἐκ τοῦ ρ. γαληνεύω.

Καταπράυνσις. Συνών. γαλήνεμα.

γαλήνη ἡ, λόγ. κοιν. καὶ δημῶδ. Πόντ. (Οἶν.) γαλήνη Πόντ. γαλένᾱ Πόντ. γαλήνα Μεγίστ. ἀγαλήνη Σκῦρ.

Τὸ ἀρχ. οὗς. γαλήνη.

1) Ἡ ἡσυχία τῆς ἀκυμάντου θαλάσσης λόγ. κοιν.: *Ἡ γαλήνη τῆς θάλασσας. Ἡ σημ. καὶ ἀρχ. Ἡ λ. καὶ ὡς κύριον ὄν. Πόντ. (Ἱμερ.) Συνών. γαληνιά, γαληνισία, γαλήνισμα 1.* 2) Τὰ ἀβαθῆ ὕδατα, τὰ τενάγη Πόντ. (Οἶν.): *Πάμε 'ς σὴ γαλήνη.* 3) Μεταφ. ἡρεμία ψυχῆς, ἀταραξία, ἡαρότης Πόντ. — ΚΠαλαμ. Δωδεκάλ. Γύφτ. 45: Ποίημ.

*Γῦρο 'ς τῶν παθῶν τὴ λύσσα | ἡμουν ἡ γαλήνη ἐγὼ
καὶ ἡμουν ἡ πνοή ἡ καθάρεια | μέσ' 'ς τὸν ἀνακατωμὸ*
ΚΠαλαμ. ἔνθ' ἄν.

γαλήνητος ἐπίθ. Ζάκ. γαλήνετος Πόντ. (Ἱνέπ.)

Ἐκ τοῦ οὗς. γαλήνη ἀντὶ γαληνητός.

Γαλήνιος, ἡσυχος: Ἄσμ.

*Κατὰ πάντα νὰ ἐνθυμῆσαι τὴ γαλήνητη βραδεῖα
ποῦ δὲν ὑπαρχε 'ς τὸν κόσμον μὲ παραμικρὴ μιλία*
Ζάκ.

*Δὲ σ' ἔλεγα, ἀηδονάκι μου, τὸν Μάι μὴ κελαηδήσης,
γίνου βορρᾶς γαλήνετος κ' ἡ θάλασσα γατάνι*

Ἱνέπ. Συνών. γαληνευτικός.

γαληνιά ἡ, Κρήτ. — ΚΠαλαμ. Τρισεύγ. 46.

Ἐκ τοῦ οὗς. γαλήνη.

*Γαλήνη 1, ὁ ἰδ., ἔνθ' ἄν.: Τὰ βλέπεις τώρα ἐδῶ,
καθὼς ἐγὼ τὰ βλέπω, ὅλα τὰ πέλαγα μὲ τοῖς φουρτοῦνες
καὶ μὲ τοῖς γαληνιᾶς, περιγιάλια κι ἀκροτόπια καὶ λιμάνια
καὶ πολιτεῖες καὶ ξεκινήματα κι ἀραξοβόλγια ΚΠαλαμ.
ἔνθ' ἄν.*

γαληνιάζω Κάλυμν. κ. ἀ. — ΑΤανάγρ. Ἀγγελ. Ἐξολοθρ. 270.

Ἐκ τοῦ οὗς. γαλήνη ἢ γαληνιά.

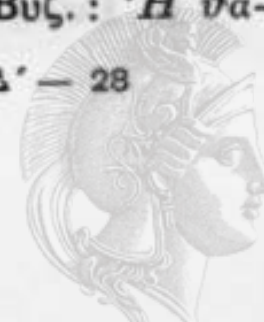
Εἶμαι γαλήνιος, ἀκύμαντος, ἐπὶ θαλάσσης: *Ἡ θάλασσα ἄλλοῦ φουρτουγιασμένη μὲ τὰ φουσκωμένα το' ἀφροσμένα τσύματά της, ἄλλοῦ γαληνιασμένη μὲ τα ψάρζα της Κάλυμν. Τὰ κύματα ὁρμοῦν ἐπάνω 'ς τὰ κύματα, οἱ ἀφροὶ 'ς τοὺς ἀφροὺς καὶ ἡ πρὶν γαληνιασμένη θάλασσα γίνεταὶ διὰ μιᾶς ἀνήμερο θηρίο ΑΤανάγρ. ἔνθ' ἄν. Πβ. γαληνεύω, γαληνίζω.*

γαληνίζω Πόντ. (Οἶν. Σινώπ.) — Λεξ. Βυζ. γαληνίζου Εὔβ. (Κύμ.) γαληνίζ-ζου Εὔβ. (Κουρ.) γαλ'νίζου Στερελλ. (Ἀμφ.) γαληνίζω Πόντ. (Ἀμισ. Κερασ. Κοτύωρ. Τραπ. Χαλδ.) ἁλανίζω Νάξ. (Ἀπύρανθ.) γαληνάου Εὔβ. (Κουρ. Κύμ. Ὁξύλιθ.) Μετοχ. γαληνημένος Μποῆμ Ζωγραφ. 21.

Τὸ ἀρχ. γαληνίζω. Τὸ ἁλανίζω ἐκ τοῦ ἁμαρτ. γαλανίζω κατ' ἐξακολουθητικὴν ἀφομοίωσιν ἢ καὶ ἐκ παρασυσχετισμοῦ πρὸς τὸ οὗς. γάλα.

1) Γίνομαι γαλήνιος, ἡσυχάζω, ἐπὶ θαλάσσης καὶ ἐν γένει ἐπὶ ἀτμοσφαιρικῆς καταστάσεως Πόντ. (Ἀμισ. Κερασ. Κοτύωρ. Οἶν. Σινώπ. Τραπ. Χαλδ.) — Λεξ. Βυζ.: *Ἡ θά-*

ΤΟΜ. Δ' — 28

λασσα ἐρχίνεσεν νὰ γαλενίζῃ (ἤρχισε νὰ γαληνιά) ἢ ἐγαλέν-
τισεν (ἤσύχασε) Ἀμισ. Τραπ. Χαλδ. Ἐγαλήνισεν ὁ καιρὸς
Οἶν. 2) Καταπραῦνομαι, ἡμερεύω, συνήθως ἐπὶ παι-
δίου Εὐβ. (Κουρ. Κύμ.) Νάξ. (Ἀπύρανθ.) — Μποῦμ ἐνθ' ἄν.: Βάλε τὸ βυζὶ νὰ γαληνίσῃ (ἐνν. τὸ παιδί) Κουρ. Κύμ.
Ἀ ταχυτέρου κλαίει καὶ δὲ ἁλάνιζει Ἀπύρανθ. Τά ἔλεγε
ὅλ' αὐτὰ ἡσυχος καὶ γαληνημένος Μποῦμ ἐνθ' ἄν. || Ἀσμ.

Ὅλοι καὶ ἂν παρ'γορεύκουνταν, ὅλοι καὶ ἂν γαλενίζ'νε,
'ς σὸν Ἀέννεν τὸν Θεόλογον γαλένισμαν 'κ' ἐπέμ'νεν
Χαλδ. Καὶ μετβ. καθησυχάζω, καταπραῦνω τινὰ Εὐβ.
(Κουρ. Κύμ. Ὁξύλιθ.) Πόντ. (Ἀμισ. Κοτύωρ. Τραπ. Χαλδ.)
Στερελλ. (Ἀμφ.): Γαλενίζω τὸ μωρὸν — τὸ παιδί Τραπ.
Χαλδ. Γαλήνιος τὸ παιδί ποῦ βαλάντωσε 'πὸ τὲς κλάψες
Κουρ. Τὸν ἔπηρα μὲ τὸ καλὸ καὶ τὸν γαλήνικα νὰ κοιμηθῇ,
γιατὶ ἦτανε πολὺ μεθυμένος αὐτόθι. || Παροιμ.

Μίαν καὶ ἄλλο ἂν ἀντιζῶ, | θὰ ἔγροικῶ καὶ γαλενίζω
(ὑποτίθεται λέγουσα μία γυναῖκα ὅτι ἂν ὑπανδρευθῇ δευ-
τέραν φορὰν, θὰ ἔχη τὴν ἀπαιτουμένην πείραν πὼς πρέ-
πει νὰ καθησυχάζῃ τὸ κλαυθμηρίζον βρέφος) Χαλδ.

Πβ. γαληνεύω, γαληνιάζω.

γαλήνιος ἐπίθ. λόγ. σύνηθ. γαλένιον τό, Πόντ.
(Τραπ.)

Τὸ ἀρχ. ἐπίθ. γαλήνιος.

1) Ἡσυχος, ἡρεμος λόγ. σύνηθ.: Γαλήνιος θάλασσα.
Γαλήνιος νερά. Γαλήνιος ζωή. 2) Οὐδ. οὐσ., παρηγορία
Πόντ. (Τραπ.): Ἀσμ.

Ὅλοι καὶ ἂν παρ'γορεύκουνταν, ὅλοι καὶ ἂν γαλενίζ'νε,
'ς σὸν Ἀέννεν τὸν Θεόλογον γαλένιον 'κ' ἐπέμ'νεν.

Συνών. γαλήνισμα 3.

γαλήνισι ἢ, Κρήτ. (Ἐμπαρ. κ. ἄ.)

Ἐκ τοῦ ρ. γαληνίζω.

Ἡσυχία, ἡρεμία. Συνών. γαληνισμός, μερογαλή-
νισι.

γαληνισία ἢ, Πόντ. (Οἶν.)

Ἐκ τοῦ ρ. γαληνίζω.

Γαλήνη θαλάσσης, νημεμία. Συνών. γαλήνη 1, γα-
ληνιά, γαλήνισμα 1.

γαλήνισμα τό, Λεξ. Περίδ. γαλένισμαν Πόντ. (Ἀμισ.
Κερασ. Κοτύωρ. Τραπ. Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ ρ. γαληνίζω.

1) Γαλήνη, ἡρεμία θαλάσσης Λεξ. Περίδ. Συνών.
ιδ. ἐν λ. γαληνισία. 2) Καθησύχασις Πόντ. (Ἀμισ.
Κερασ. Κοτύωρ. Τραπ. Χαλδ.): Τῇ μωροῦ τὸ γαλένισμαν
Χαλδ. 3) Παρηγορία Πόντ. (Τραπ. Χαλδ.): Ἀσμ.

Ὅλοι καὶ ἂν παρ'γορεύκουνταν, ὅλοι καὶ ἂν γαλενίζ'νε,
'ς σὸν Ἀέννεν τὸν Θεόλογον γαλένισμαν 'κ' ἐπέμ'νεν.

Συνών. γαλένιον (ιδ. γαλήνιος 2).

γαληνισμός ὁ, ἀμάρτ. ἁλανισμός Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ ρ. γαληνίζω.

Γαλήνισι, ὁ ιδ.: Ἀλανισμό δὲν ἔχει ἡ γλῶσσα του,
ὅλο μιλεῖ.

γαληνός ἐπίθ. λόγ. σύνηθ. γαλ'νός Θεσσ. γαλε-
νός Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Τραπ. Χαλδ.) γαλᾶνός Πόντ.
(Κερασ.) ἀγαληνός Ζάκ. Κωνπλ. Παξ. κ. ἄ.—ΓΒλαχογιάνν.
Μεγάλ. Χρόν. 69. ἀγαληνός Μακεδ.—Λεξ. Ἐλευθεροῦδ.

Τὸ ἀρχ. ἐπίθ. γαληνός. Οἱ τύπ. ἀγαληνός, ἀγα-
ληνός κατ' ἀναλογικὴν ἐπίδρασιν τοῦ ἐπιρρ. ἀγάληα
καὶ τοῦ ἐπιθ. ἀγάληος.

1) Γαλήνιος, ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ τῶν ὑδάτων ἐν

γένει λόγ. σύνηθ. καὶ δημῶδ. Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ.
Τραπ. Χαλδ.): Γαληνὴ θάλασσα. Γαληνὰ νερά σύνηθ. Οὐ
ἀστραφτιρὸς γγάλους τοῦ πονταμοῦ ἦτανι γαλ'νός καὶ ἀτά-
ραχτους Θεσσ. Γαλενὸν ἐν' ἡ θάλασσα Κερασ. Κοτύωρ.
Τραπ. || Παροιμ.

Ἀλαλος καὶ ἀμήλαλος καὶ γαλενὸν ποτάμιν
(ἐπὶ ἀνθρώπου ὀλιγολόγου καὶ ὑπούλου) Χαλδ. || Γνωμ.
'Ἀσ' σὸ γαλενὸν τὸ ποτάμ' νὰ φογᾶσαι (ἀπὸ τὸ ἡσυχό πο-
τάμι νὰ φοβᾶσαι, δηλ. ἀπὸ τὸν ἀμίλητον, ἀλλὰ ὑπουλον
ἄνθρωπον) αὐτόθι. β) Ἡσυχος, ἡρεμος, ἐπὶ ἀτμοσφαι-
ρικῶν ἐν γένει καταστάσεων Πόντ. (Κερασ.): Γαλᾶνός
ἀέρας — καιρὸς κττ. || Ἀσμ.

Ἐφύσεσεν ἀψὺς βορρᾶς καὶ γαλενός θρασκέας

γ) Ἐλαφρὸς Παξ.: Ἀκούστηκε ἓνας ἀγαληνός χτύπος
καὶ ἄνοιξε ἡ πόρτα. δ) Ἐπὶ ἡχοῦ, οὐχὶ σφοδρὸς, οὐχὶ
ἰσχυρὸς, ἀλλὰ πρᾶος ΓΒλαχογιάνν. Μεγάλ. Χρόν. 56 καὶ
69: Τὸ ψαλιτήρι σου ὕμνο γαληνὸ τὸ κάνεις ἐνθ' ἄν. 56.
Τὸ τραγοῦδι τὸ ἡμερο, τ' ἀγαληνὸ γιὰ τῆς καρδιᾶς τοὺς
πόνους ἐνθ' ἄν. 69. 2) Ἡρεμος Πόντ. (Κερασ.): Γα-
λενὸν πρόσωπον. 3) Ὁ βραδέως βαδίζων, βραδυκίνη-
τος Ζάκ. Κωνπλ. Μακεδ. Συνών. καὶ ἀντίθ. ιδ. ἐν λ.
ἀργοκίνητος.

Ἡ λ. ὑπὸ τὸν τύπ. Γαληνὴ ὄν. κύριον Μακεδ. (Πάγγ.)
τοπων. Κύπρ.

* **γαληνόχλιος** ἐπίθ. Οὐδ. γαλῶχλῶν Πόντ. (Κερασ.
Τραπ.) γαλῶχλῶ Πόντ. (Ὁφ.) γαλῶχουλον Πόντ. (Κερασ.)
γαλέχουλον Πόντ. (Ἀμισ.) γαλέχουλεν Πόντ. (Χαλδ.)

Πιθανῶς ἐκ πρώτου συνθετικοῦ τοῦ ἐπιρρ. ἀγάληα
καὶ δευτέρου τοῦ ἐπιθ. χλῖος.

Ὁ ὀλίγον θερμός, ὑπόθερμος ἐνθ' ἄν.: Νερὸν γαλῶ-
χλῶν Τραπ. Γαλέχουλεν ἐν' τὸ νερόν Χαλδ.

* **γαλγοχουλεῖμαι**, γαλεχουλεῖμαι Πόντ. (Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. *γαληνόχλιος.

Θερμαίνομαι ὀλίγον τι, γίνομαι ὑπόθερμος: Ἐγαλε-
χουλέθεν τὸ νερόν.

γαλιὰ ἢ, λέξις ἀμάρτ. χαρακτηριθεῖσα ὡς αὐθύ-
παρκτος εἰς τὸ σύνθετον ἀστρογαλιὰ, φαίνεται δὲ ὅτι
ὡς β' συνθετ. τούτου ἀπεσπάσθη ἀπὸ τὸ συνών. δειν-
τρογαλιὰ.

γαλιάζω Ἀθῆν.

Ἐκ τοῦ οὐσ. γάλα.

Συνηθίζω εἰς τὸ θήλασμα εἰς προχωρημένην ἡλικίαν
καὶ δυσκόλως ξεσυνηθίζω ἀπὸ τοῦ νὰ θηλάζω, ἐπὶ παι-
δίου: Γάλασε τὸ παιδί καὶ δὲ μπορῶ νὰ τ' ἀποκόψω.
Συνών. γλυκογαλιάζω.

γαλιάντρα ἢ, σύνηθ. καλιάντρα Θράκ. (Μάδυτ.)
Μακεδ. Σάμ.

Ἐκ τοῦ ἱταλ. *calandra*.

1) Πτηνὸν ὠδικὸν τοῦ γένους τῶν κορυδαλλῶν σύνηθ.

β) Μετων. ἄνθρωπος λάλος, φλύαρος πολλαχ. Ἡ λ.
καὶ ὡς παρωνύμ. Ἡπ. (Ἰωάνν.) Κεφαλλ. 2) Ὄνομα
κυνὸς Πελοπν. (Μεσσ.)

γαλιαντρόπουλλο τό, Πελοπν. (Οἶν.)

Ἐκ τῶν οὐσ. γαλιάντρα καὶ πουλλί.

Τὸ νεογνόν, ὁ νεοσσὸς τῆς γαλιάντρας.

* **γαλιάρικος** ἐπίθ. Οὐδ. γαλιάρικο Χίος γα-
λᾶρ'κον Πόντ. (Χαλδ.)

